

Toe Bisjevat - Bomenfeest

21 januari 2019 of volgens de joodse jaartelling 15 Shevat 5779

Met *Toe Bisjevat* viert men het ontwaken van de natuur na de winter. Het is vooral een landbouwfeest. Letterlijk vertaald betekent *Toe Bisjevat* (ook: *Tu Bishvat* of *Toe Bisjwat*) 'de 15e Sjevat'. Deze 15e dag van de maand *Sjevat* wordt in de *Misjna* het nieuwjaar voor de bomen genoemd (*Rosj Hasjana La'ielanot*).

Poerim - Lotenfeest

21 maart 2019 of volgens de joodse jaartelling 14 Adar 5779

Poerim is het verhaal van koning Ahaveros en koningin Ester dat zich in de vijfde eeuw voor Christus afspeelde in Perzië, het huidige Iran. Haman, een minister, was een heel belangrijk man waar iedereen voor moest buigen. Toen de Jood Mordechai niet boog voor Haman werd deze zo kwaad dat hij niet alleen Mordechai wilde doden maar alle Joden wilde verdelgen. Hij liet koning Ahasveros een wet uitvaardigen waardoor alle Joden zouden worden omgebracht. Haman liet het lot bepalen op welk tijdstip dat moest gebeuren. Koningin Ester, een Joodse vrouw, had alle Joden gevraagd om drie dagen en nachten te bidden en vasten. Zij nodigt de koning uit voor een maaltijd samen met Haman en laat de koning zien wie Haman is, wat hij van plan is. Deze geschiedenis en de afloop is te lezen in de boekrol [Ester](#).

Sederavond

20 april 2019 of volgens de joodse jaartelling 14 Nisan 5779

Op de vooravond van *Pesach* wordt over de uittocht uit Egypte verteld en wordt er gegeten van voedsel waardoor je aan die tijd moet terugdenken, bijvoorbeeld het bittere mierikswortel. Daarna worden er lekkere dingen gegeten.

Pesach

21 t/m 27 april 2019 of volgens de joodse jaartelling 15 Nisan 5779

Het Joodse *Pesach* duurt 7 dagen.

In de vooravond van *Pesach* wordt herdacht dat in de tijd dat de Joden in Egypte woonden het één jarig gave lam werd geslacht op gezag van de Heer en zij ongezuurde broden aten. In die nacht ging de Heer door Egypte, ging alle deuren binnen waar geen bloed op de deurposten en de bovendorpel was gestreken om de eerstgeborenen te doden. De Joden moesten het bloed van het lam aan hun deurposten en bovendorpel strijken. De Engel des doods zou hun huizen dan voor bij gaan. Zie ook [Exodus 12](#).

In deze nacht wordt het verhaal van de uittocht verteld aan een feestelijk gedekte tafel waarop de *seiderschotel* staat met de verschillende symbolen: het geroosterde botje (gedachtig aan het lammetje), de bittere kruiden, de *charoet*, het zout en de peterselie.

Op de 1e dag van het *Pesach* is het *Sabbat* voor de Heere. De Joden gaan nu naar de *synagoge*. Op deze dag wordt niet gewerkt.

Op de 2e dag begint de *Omertelling* (omer = bijbelse maat voor graan). Vanaf vandaag worden de 50 dagen geteld tot *Sjavoeot* of het *Wekenfeest*.

Op de 3e dag vierten de Joden die geloven dat de Here Jezus voor hen gestorven is de dag van de opstanding van Jezus.

De zevende dag van *Pesach* is weer een sabbat.

Jom Hasjoa

2 mei 2019 of volgens de joodse jaartelling 27 Nisan 5779

Herdenking Holocaust en Verzet.

Op *Jom Hasjoa* staan we stil bij de joden die tijdens het nazi-regime zijn vermoord en bij de invloed van de *Sjoa* op ons volk. De officiële naam van de dag luidt: *Jom Hashoa wehagewoera* - de dag van vernietiging en heldendom, het laatste om aandacht te schenken aan de verzetsdaden tegen de nazi's.

Jom Hasjoa valt elk jaar op 27 Nisan. Op de vooravond daarvan vindt onder meer in de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam waarvan de Joden werden gedeporteerd, een herdenking plaats waarbij de burgemeester van Amsterdam en de ambassadeur van Israël het woord voeren en er herdenkingsgebeden worden uitgesproken. Het is gebruikelijk dat een overlevende van de *Sjoa* spreekt en een jongere. Ook is er muziek, vaak een koor dat Joodse liederen zingt.

Ook in Rotterdam wordt een herdenkingsbijeenkomst gehouden op de vooravond van *Jom Hasjoa*. Dit gebeurt bij het monument aan de ingang van de Joodse begraafplaats.

In de liturgie wordt op deze datum niet stil gestaan bij deze datum. De betekenis van *Jom Hasjoa* komt terug op *Tisja Be'av* wanneer veel *sjoels* een extra *kina* (treurdicht) in hebben gelast waarin de vernietiging van het Europese Jodendom in de Tweede Wereldoorlog wordt beschreven en gememoreerd.

Jom Hazikaron

9 mei 2019 of volgens de joodse jaartelling 4 Ijar 5779

De dag waarop Israël de gevallen soldaten en burgers herdenkt

Jom Ha-atsmaoet

10 mei 2019 of volgens de joodse jaartelling 5 Ijar 5779

Israëls Onafhankelijkheidsdag.

Viering van de geboorte van de staat Israël. *Jom Ha-atsmaoet* is de dag (5 Ijar 5708 ofwel 14/15 mei 1948) waarop op de onafhankelijkheidsverklaring van Israël werd afgekondigd en de staat werd gesticht. Ook buiten Israël wordt dit feest in joodse kring gevierd.

In Israël is dit een nationale feestdag, ook daarbuiten wordt *Jom Ha-atsmaoet* in joodse kring gevierd. Er worden psalmen gezongen en speciale gebeden gezegd, waarin de hoop wordt uitgesproken op vrede voor Israël en haar bewoners.

Lag Ba'omer

23 mei 2019 of volgens de joodse jaartelling 18 Ijar 5779

Lag Ba'omer, de 33e dag na begin van de *Omertelling*.

Op deze dag mag getrouwd worden. In de dagen tot het *Wekenfeest* mag dat niet. Het zijn dagen waarin men treurt, wegens de vele bezoeken die hen in die dagen troffen.

Jom Jeroesjalaiem

2 juni 2019 of volgens de joodse jaartelling 28 Ijar 5779

Meeste recente Joodse feestdag. Herdenking van de inneming van de oude stad Jeruzalem (7 juni 1967). Ook: *Yom Yerushalayim*. Jaarlijks op de 28-ste dag van de maand *Ijar*. Valt 28 Ijar op vrijdag of *sjabbat* dan wordt de viering verplaatst naar de daaraan voorafgaande donderdag.

Nadat Israël in 1948 onafhankelijk was geworden, werd de jonge staat aangevallen door omringende landen. Jordanië veroverde het oostelijk deel van Jeruzalem dat het tot 1967 bezette. Pas in juni 1967 in de Zesdaagse oorlog verkreeg Israël de zeggenschap over de Oude Stad van Jeruzalem, de Werstelijke Tempelmuur en de Tempelberg (waarvan het het beheer liet aan de Islamitische Waqf). Sindsdien wordt op 28 Ijar de hereniging van Jeruzalem '*Jom (Ichoed) Jeroesjalaiem*' gevierd.

Sjawoe'ot - Wekenfeest

9 juni en 10 juni 2019 of volgens de joodse jaartelling 6 en 7 Sivan 5779

Dat is een oogstfeest. De tarwe oogst wordt binnen gehaald.

Als de joden het *wekenfeest* vieren, dan herdenken zij het sluiten van het verbond met de Eeuwige en de ontvangst van de *Tien Woorden* en de *Tora* op de berg Sinaï. Het is wel interessant om de tekst uit [Exodus 19](#) eens te lezen naast die van [Handelingen 2](#). Er zijn veel overeenkomsten.

Het was voor dit feest dat er zoveel bezoekers in Jeruzalem waren tijdens het Handelingenverhaal. De Christenen noemen dit feest Pinksteren en hebben er een andere betekenis aan gegeven. Zie verder ook [Leviticus 23](#).

Tisja Be'av - Treurdag om Jeruzalem

11 augustus 2019 of volgens de Joodse jaartelling 9 Av 5779

Tisja Be'av is de belangrijkste vastendag na *Jom Kippoer*.

De dag roept de verwoesting van zowel de Eerste als de Tweede Tempel in herinnering, respectievelijk in 586 voor Chr. en 70 na Chr. Daarnaast gedenkt men het leven in de *Diaspora* en het ondervonden leed tijdens de vervolgingen door de eeuwen heen.

Rosj Hasjana - Joods Nieuwjaar

30 september en 1 oktober 2019 of volgens de Joodse jaartelling 1 en 2 Tisjri 5780

Rosj Hasjana is het eerste van de drie herfstfeesten en het begin van het burgerlijke Joodse jaar. Het religieuze Joodse jaar begint met de maand *Nisan*. De weken voor *Rosj Hasjana* en *Jom Kippoer* staan geheel in het licht van de voorbereiding op *Nieuwjaar* en de *Grote Verzoendag*. In deze weken worden de troostteksten gelezen uit o.a. Jesaja waarin beschreven staan, op een eerlijke manier, de fouten die Israël zelf heeft gemaakt, waardoor het in problemen is gekomen. De *Sjofar* wordt in deze tijd geblazen en herinnert aan het bazuingeschal toen Israël bij de berg Sinaï was en zij de *Tora* kregen. De verschillende klanken van de *Sjofar* geven het beeld van geestelijke groei. Daarom wordt *Rosj Hasjana* ook wel het Feest van de Bazuinen genoemd. Men wenst elkaar een goed en zoet nieuwjaar met het oog op de door *Tesjoewa* (inkeer, berouw) te verkrijgen vergeving. Zie ook [Leviticus 23](#).

Kol Nidrei - Alle geloften

8 oktober 2019 of volgens de Joodse jaartelling 9 Tisjri 5780

Kol Nidrei betekent 'alle geloften'. Dit zijn de beginwoorden van het aanvangsgebed dat op de vooravond van *Jom Kippoer* driemaal wordt geciteerd.

Vorbereiding op *Jom Kippoer* - Grote Verzoendag. *Kol Nidree* (ook wel *Kol Nidrei* en *Kaal nidree* genoemd) is het joodse gebed dat negen dagen na het Joods nieuwjaar, op de tiende van de joodse maand *Tisjri* en wel op de avond van *Jom Kippoer* driemaal wordt opgezegd. In dit gebed verklaart men dat alle onbezonnen beloften die men het komende jaar tot de nieuwe *Jom Kippoer* tegen zichzelf zal afleggen geen waarde zullen hebben.

Het gebed is nog voor de verwoesting van de Tempel ontstaan. Voordat de Hogepriester het Heilige der Heiligen binnenging (één keer per jaar, op *Jom Kippoer*) zong hij een lied over zijn zonden, over de zonden van de overige priesters en over de zonden van heel Israël. Nadat hij in het Heilige der Heiligen voor de zonden van het gehele volk had geofferd stuurde men een geit, de zogeheten zondebok, de woestijn in om daar te sterven. Deze geit stond symbool voor alle zonden van het volk.

De melodie van *Kol Nidree* is in de 18e eeuw opgeschreven. Max Bruch heeft hiervoor in 1880 een muziekstuk met gelijknamige naam voor violoncello en symfonieorkest gecomponeerd. Maar niet alleen hij, ook Arnold Schönberg heeft in zijn opus 39 gebruik gemaakt van deze melodieën. De Spaanse, Italiaanse en Oosterse Joden gebruiken trouwens een andere melodie bij het opzeggen van *Kol Nidree*.

Jom Kipoer - Grote Verzoendag

9 oktober 2019 of volgens de Joodse jaartelling 10 Tisjri 5780

Jom Kipoer is de Hebreeuwse naam voor Grote Verzoendag.

Rosj Hasjana en *Jom Kipoer* worden tezamen ook wel de *Jamieim Nora'iem*, de ontzagwekkende dagen, genoemd. De 10 dagen vanaf *Rosj Hasjana* tot en met *Jom Kipoer* heten de dagen van inkeer. In het Joodse jaar begint *Jom Kipoer* op de vooravond van de tiende dag van de maand *Tisjri* en wordt afgesloten bij het vallen van de avond van de volgende dag. Het is een dag van algehele vasten en volkomen werkhouding. Alles is gericht op loutering van lichaam en geest, het belijden van de eventueel begane zonden en het krijgen van vergiffenis. Bij aanvang van de synagogedienst wordt door de *chazan* drie maal het *Kol Nidrei* (Alle Geloften) voorgedragen. In deze tekst verzoekt men om nietigverklaring van alle geloften, eden en verplichtingen, die men in van het afgelopen jaar op zich genomen heeft. Het gaat in deze nadrukkelijk om geloften jegens God en jegens zichzelf, niet jegens anderen. De grote zeggingskracht van de tekst en de melodie van het *Kol Nidrei* heeft er toe geleid dat de avond van *Jom Kipoer* ook *Erev* (avond) *Kol Nidrei* genoemd wordt. De volgende dag worden in de synagoge gebeden, gedichten en teksten gezegd die allemaal met verzoening te maken hebben, verzoening met jezelf, met de mensen om je heen, met God. Het centrale thema van de *widdoej* (de zondenbelijdenis) heeft naast een persoonlijke ook een collectieve betekenis. Zie ook [Leviticus 16](#).

Soekot - Loofhuttenfeest

14 t/m 20 oktober 2019 of volgens de Joodse jaartelling 15 t/m 21 Tisjri 5780

Soekot, het loofhuttenfeest, valt in de herfst en duurt zeven dagen lang, van 15 tot 22 Tisjri.

In die periode verblijft men (zo veel mogelijk) in de *soeka* (de loofhut), ter herinnering aan de tocht van veertig jaar door de woestijn, toen de Israëlieten geen vaste behuizing hadden. De voorschriften voor het houden van *Soekot* staan in [Leviticus 23: 42 - 43](#). Door een week lang in een loofhut te verblijven, ervaart de mens opnieuw zijn kwetsbaarheid, en zijn behoefte aan bescherming. Het loofhuttenfeest is ook een oogstfeest. Om de herfstoogst tijdig binnen te halen, brachten de boeren in warme streken de nacht door in hutten op het land.

In de *soeka* en in de synagoge worden de *loelav* met de drie mirte- en de twee wilgentakken en de *etrog* meegenomen, drie planten en een vrucht die de oogst symboliseren.

De achtste en negende dag van *Soekot* vormen samen een afzonderlijk feest.

Sjemini Atseret - Slotfeest

21 oktober 2019 of volgens de Joodse jaartelling 22 Tisjri 5780

Dit feest sluit het Loofhuttenfeest (*Soekot*) af. Men bidt om regen in de hoop op een vruchtbaar jaar. Letterlijk betekent het: 'de achtste dag van het samenkomen'. Op zich is zeven dagen al genoeg, maar het is voor God moeilijk om afscheid te nemen, daarom blijven de joden nog een dagje.

De tijd die men hiermee kreeg wordt van oudsher gebruikt om te bidden voor extra regen zodat straks alles zal gaan groeien en bloeien.

Simchat Tora - Vreugde der Wet

22 oktober 2019 of volgens de Joodse jaartelling 23 Tisjri 5780

De negende en laatste dag van *Soekot* is het *Simchat Tora*, Vreugde der Wet.

Dit feest vormt de afsluiting van een jaar lang lezen uit de *Tora*. Elke maandag, donderdag en *sjabbat* wordt er een gedeelte uit de *Tora* in de synagoge gelezen.

Op *Simchat Tora* wordt het laatste deel van Deuteronomium en het begin van Genesis gelezen. Het is een volle feestdag waarop niet gewerkt mag worden.

Chanoeka - Inwijdingsfeest

23 t/m 30 december 2019 of volgens de Joodse jaartelling 25 Kislev t/m 2 Tevet 5780

Chanoeka (Inwijdingsfeest) is het enige belangrijke feest dat niet in het Oude Testament genoemd wordt.

In [Johannes 10: 22 - 40](#) lezen we over dit feest waarop ook de Here Jezus aanwezig was. Het wordt gevierd ter herinnering aan de her-inwijding van de Tempel in Jeruzalem door de Makkabeeën, nadat deze, in het jaar 165 voor de gewone jaartelling, de Syriërs verslagen hadden. Herdacht wordt: dat zich in de tempel slecht één, door de Grieken niet geschonken kruikje met olie bevond, het brandde acht dagen.

Daarom ontsteekt men op de eerste avond slechts één kaars, op de tweede avond twee en zo verder tot de achtste dag wanneer alle kaarsen branden in de *Chanoekia*.

Zij worden aangestoken met het negende kaarsje, de *sjamasj*.

Tijdens *Chanoeka* spelen kinderen al sinds de Middeleeuwen 's avonds *dreidl* (draaitol).

Een spel met Hebreeuwse letters op de *dreidl* en een "bank" gemaakt met snoepjes of fiches.